

ELS GODÓ I LA VANGUARDIA. 140 ANYS DE PREMSA A CATALUNYA

Pol Dalmau

Victòria Lovaina/Ignasi Samper

La Vanguardia forma part del dia a dia de molts de nosaltres, però es tenen pocs coneixements dels orígens i dels seus fundadors, la família Godó, que n'és propietària fins a l'actualitat.

El 1915, quan el primer ministre Grec van preguntar a Gaziel d'on provenia el nom de La Vanguardia, el periodista del diari no en va saber donar cap explicació. El nom del diari ja implica una paradoxa perquè podria semblar que té implicacions revolucionàries, però això està ben allunyat de la realitat.

És la capçalera més antiga d'Europa fundat durant la transició democràtica de 1881 i té un arrelament en el sí de la societat catalana i ha estat llegit a tot arreu i per tothom. Malgrat tot, és un periòdic del qual no s'han fet estudis com en altres periòdics. Aquest desconeixement prové, d'una banda, del fet que s'han prioritzat estudis de publicacions en català. I, d'altra banda, la propietat, en mans de la família Godó des de la seva fundació i l'ombra que aquesta família projecta sobre la societat catalana, ha generat reticències a l'estudi d'aquest diari.

Els orígens de la família Godó es remunten al segle XVIII com a descendents d'un parell. En el segle XIX en Ramon Godó ja consta com a industrial d'indianes, té un taller i dona feina a 120 persones. Ja consta aleshores com el sisè industrial d'Igualada i la seva empresa, "La igualadina cotonera", seria l'emblema de la industrialització a Catalunya. Des dels seus inicis la família Godó sempre anirà junta en la defensa dels seus interessos.

Dos dels nou fills d'en Ramon Godó, en Carlos i Bartolomé, se'n van a viure a Bilbao per vendre el gènere que es produïa a la fàbrica i obren botiga: Godó Hermanos. A Bilbao es casen. I es comencen a dedicar a fer sacs de jute, necessaris per a ensacar el sucre que es produïa a Cuba, n'arriben a fer 12.000 al dia. Tenen fàbrica (El Cànem) al Poblenou on es treballava en tres torns diaris.

Els germans Godó s'instal·len a Barcelona i entren en política durant el sexenni democràtic 1868-74. Tots dos van ocupar càrrecs polítics. Un d'ells arriba a ser regidor de l'Ajuntament de Barcelona pel partit Constitucional. L'altre va ser alcalde d'Igualada. El 1874 hi ha el retorn dels Borbons.

Mentre, els sacs de jute es comencen a produir a l'Índia, els beneficis, per tant, els van de baixa. Acaben per sortir del poder. Per aquest motiu, els germans Godó, creen "La Vanguardia" (4/4/1881), diari lliberal, i òrgan per defensar els seus interessos comercials i com una plataforma per guanyar influències polítiques sota l'esperit del Partit Constitucionalista de Barcelona. No hi va haver cap intenció periodística, ni tenien interessos culturals, ni cap relació amb el periodisme. Finalment, el partit Constitucionalista de nou entra en el poder i els Godó reben el privilegi del monopoli del jute per a Cuba. Alguns van començar a anomenar al diari "La dama del Yute".

El 1888 hi ha l'Exposició Universal i Barcelona vol ser una ciutat oberta al món. Els Godó volen convertir La Vanguardia en un diari independent i volen arribar al gran públic. Per aquest motiu fitxen un periodista, Modesto Sánchez Ortiz, com a director entre els anys 1888 i 1901 per a modernitzar-lo.

El Conde de Romanones va concedir als Godó el títol nobiliari de Conde. La transformació del diari en independent i comercial fa que cada vegada se'n venguin més i arribi, en aquells temps, a qualsevol racó de Catalunya. Actualment els membres de la família Godó que són a dins del diari, són de la quarta i quinta generació descendents dels fundadors.